

Sporcu Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Antrenörlerin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi

Ömer ÖZBEY^{1*}

Doğukan DOĞAN¹

Bilge ÖZBEY²

¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, ANKARA

² Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, MERSİN

DOI: 10.31680/gaunjss.733267

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 06.05.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 17.05.2020

Yayın Tarihi / Published: 15.06.2020

Öz

Bu çalışmanın amacı sporcu eğitim merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesidir. Araştırmada nicel yöntem kullanılmıştır. Amaç doğrultusunda var olan durumu olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan genel tarama modelinden yararlanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulan çalışma grubu sporcu eğitim merkezlerinde gündüzlü ve yatılı statüde eğitim gören 505 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Sporcu öğrencilerin, merkezlerde görev yapan antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmesi için Abakay ve Kuru (2009) tarafından geliştirilen "Futbolda Antrenör İletişim Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır. Demografik bilgilerde bulunan cinsiyet, yaş ve SEM' de bulunma süreleri gibi değişkenler incelenmiş olup yapılan analizler sonucunda cinsiyet bakımından antrenörlerin sözel iletişim, sözsüz iletişim ve geri bildirimde bulunma becerilerinde anlamlı farklılık elde edilmiştir. Bu çalışmanın sonucuna göre;antrenörlerin iletişim becerilerini geliştirecek ortamın sağlanması ve bu konu hakkında farkındalık yaratılıp daha bilinçli olmalarının gerekliliği söylenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu eğitim merkezi, iletişim, iletişim becerisi, antrenör

Coaches Who Work in Sports Training Centers Evaluation of Communication Skills

Abstract

The aim of this study is to evaluate the communication skills of coaches working in sports training centers. Quantitative methods were used in the research. For the purpose, a general screening model was used to describe the existing situation as it is. The working group, which was created using the criteria sampling method, consists of 505 high school students who are daytime and boarding school students in sports training centers. The "coach communication scale in football" developed by Abakay and Kuru (2009) was used to evaluate the communication skills of athletes ' students and coaches working in centers. Factor analysis, t test, one-way variance analysis (ANOVA) test were used to analyze the data. Variables such as gender, age and SEM duration in demographic information were examined and the results of the analyses showed significant differences in the skills of coaches in terms of gender, verbal communication, nonverbal communication and feedback. According to the results of this study, it can be said that it is necessary to provide an environment for coaches to improve their communication skills and to raise awareness about this issue and be more conscious.

Key Words: Sports training center, communication, communication skills, coach

* Sorumlu Yazar: Ömer ÖZBEY

E-mail: omerozbey8006@gmail.com

Giriş

Kişilerin fiziksel özelliklerini bilişsel ve mental açıdan beraber eğitmek fikri, insanlık tarihi kadar eskidir. Spor eğitimi insanın gelişmesi için ihtiyacı olan çok boyutlu eğitimini sağlamakta ve bu gelişimin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal açılardan da katkı sağlamaktadır (Tuncel, 2007). Spor ile kazanılan ulusal ve uluslararası başarılar bireylerin ve toplumların sağlıklı, dinç ve güçlü olmaları için gerekli motivasyonu sağlamaktadır (Özbey ve ark.,, 2019).

Spor faaliyetleri ve organizasyonları kolektif bir şekilde kamu kurumları tarafından çeşitli yollarla haklın faydasına kar amacı güdülmeyen sunulmaktadır (Mollaoğulları ve Doğan, 2019). Bu organizasyonlardan Sporcu Eğitim Merkezleri, spor dallarına göre spora başlama yaşında bulunan çocukların eğitim ve öğretimlerini aksatmadan üst düzey sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Kurulması ve yönetilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere hazırlanan Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliği 28 Ocak 2010 tarihli ve 27476 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Merkezlerle ilgili bütün iş ve işlemler, Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliğine uygun usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmektedir (Mevzuat, 2010). Günümüzde, sporcuların dayanıklılığını, çevikliğini, spor branşlarıyla olan etkileşimlerini ve başa çıkabilme yeteneklerini geliştirerek yönlendiren (İnal, 2004), sporcuların motivasyonlarını arttırmak amacıyla onları eğiten, yetiştirmelerini sağlayan ve yarışmalara hazırlayan kişilere antrenör denir (Mutlu ve ark.,, 2019).

Bir başka antrenör tanımında ise sporcuların bakış açısından bir yol gösterici, teknik ve kişiler üzerinde branşın gerektirdiği ölçüde güdülenmeyi sağlayan kişi olarak tarif edilmiştir (Donuk, 2007). Özetlemek gerekirse antrenör, sporcularını amaçlarına uygun bir şekilde başarı ile hazırlayan kişi olarak tanımlanabilir (Karslıoğlu, 2016). Bir meslek olarak antrenörlüğün sporcular ile karşılıklı sözlü veya sözsüz iletişim kurmak ve onları doğru amaçlara yönlendirmeye dayalı bir lider (Erdoğan, 2011) olarak görülmesi, mesleki anlamda antrenörlüğün devamlı başka kişilerle birlikte toplumsal bir etkinlik içerisinde olması, tecrübe edindiği duygu ve düşüncelerini bilhassa çalıştırdığı sporcuları ile paylaşmaya gereksinim duyması göz önüne alındığında, antrenörler açısından sporcuları ile iletişim kurmanın vazgeçilmez bir eylem olduğu görülmektedir (Yetim ve Cengiz, 2010). Antrenörlüğün doğası gereği hareket noktası iletişim unsuru gerektirdiği için antrenörlüğün temel olarak iletişim kurmak anlamına geldiği söylenebilir (Büyükonat, 1998). Antrenörlerde olması

gereken iletişim becerileri sözlü, sözsüz, dinleme ve geribildirimde bulunma becerileridir. Sözlü iletişim, sosyal ilişkilerin her aşamasında ve bilhassa hemen herkesin mesleki yaşantısında başvurmak mecburiyetinde olduğu iletişim becerisidir (Yetim ve Cengiz, 2010). Sözlü iletişim becerisinde konuşan ile dinleyen etkileşim içinde olduğundan entelektüel aktarım daha doğru ve kolay olmaktadır (Abakay, 2010). Antrenör ve sporcu arasındaki güçlü iletişim, antrenörün takım üstündeki etkisi bakımından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Sporcular hakkında tüm kişisel bilgiler antrenör tarafından öğrenilmeli antrenman ya da yarışmalarda oluşabilecek stres, kaygı, şüphe, baskı, kendine ve takıma güvensizlik gibi olumsuz durumlar konularında sporcuların görüşleri alınmalıdır (Ulukan, 2012).

Bu çalışmanın amacı, sporcu eğitim merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesini sağlamak, bu sayede merkez antrenörlerinin amaçlarını daha etkin ve verimli şekilde başarabilecekleri bir ortamın yaratılması için bilimsel yaklaşımlara dayalı öneriler sunmaktır.

Yöntem

Araştırma da nicel yöntem kullanılmıştır. Sporcu Eğitim Merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim beceri düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma bir durum saptama çalışmasıdır. Araştırmanın modeli, var olan durumu olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan genel tarama modelidir (Kazan, 2019).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın araştırma grubunu sporcu eğitim merkezlerinde yatılı ve gündüzlü statüde eğitim ve öğretimlerini sürdüren sporcu öğrenciler oluşturmuştur. Çalışma grubu oluşturulurken, amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Büyüköztürk ve ark., 2009). Araştırmaya random metoduyla seçilen 434 erkek, 71 kadın olmak üzere toplam 505 lise öğrenimini sürdüren sporcu öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Abakay ve Kuru (2009) tarafından geliştirilen "Futbolda Antrenör İletişim Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 28 maddeden oluşmaktadır ve antrenörlerin sporcularıyla olan iletişim durumlarını sporcular tarafından belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçekte 5 dereceli likert türü maddeler yer almaktadır. Ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 28, en yüksek puan 140'dır. Bu çalışmada ölçek maddelerine ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin dört alt boyutta değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu boyutlar sözel iletişim becerileri, sözsüz

iletişim becerileri, dinleme becerileri ve geribildirimde bulunma becerilerinin şeklinde adlandırılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.947 olarak tespit edilmiştir. Alfa katsayısını değerlendirme kıstasına göre ölçek çalışmasının yüksek derecede ($\alpha=0,90 > 0,80$) güvenilir olduğu görülmektedir (Kartal ve Dirlik, 2016).

İstatistiksel Analiz

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için; SPSS 23 programı yardımıyla katılımcıların demografik bilgilerinin dağılımlarının tespit edilmesi için tanımlayıcı istatistik yöntemleri olan yüzde (%) ve frekans (f) yöntemleri kullanılmıştır. İki faktörlü değişkenler için t testi, üç ve daha fazla faktörlü değişkenler için ise ANOVA testi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi ise $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 2. Alt boyutların frekans analizi

	n	Ortalama	Ss
Sözel İletişim Becerisi	505	4.63	0.47
Sözsüz İletişim Becerisi		4.58	0.58
Dinleme Becerisi		4.54	0.52
Geri Bildirimde Bulunma Becerisi		4.54	0.58

Bulgulara göre araştırmaya katılan sporcu öğrenciler tarafından antrenörlerin iletişim becerileri alt problemler değerlendirmesinde genel ortalama yüksek çıkmıştır. En yüksek beceri ortalamasını sözel iletişim becerisi olurken, dinleme becerisi en düşük ortalama olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	71	14.3
	Erkek	434	85.6
Yaş	14 yaş	251	49.7
	15 yaş	185	36.6
	16 yaş	50	9.9
	17 yaş	19	3.8
Sporcu Eğitim Merkezinde Bulunma Süresi	1 yıl	67	13.3
	2 yıl	54	10.7
	3 yıl	127	25.1
	4 yıl	133	26.3
	5 yıl	113	22.4
	6 - 9 yıl	11	2.2

Araştırmaya katılan sporcuların demografi verileri incelendiğinde, katılanların %14,31'i kadın, %85,69'u erkek olduğu görülmektedir. Yaşları 14 (%49,7) ve 15 (%36,6) olan öğrenciler araştırmaya katılan tüm öğrencilerin % 86,3' ünü oluşturmaktadır. Sporcuların branşlarına baktığımızda ise %62 oranla güreş ilk sırada olduğu, %16,7 oranla atletizm ikinci sırada yer almakta ve diğer branşlarda katılım yapan sporcuların oranları %10' u bulmamaktadır. Sporcuların okudukları sınıflar dikkate alındığında %55 oranla lise 1 ilk sırada olurken, %3,8 oranla lise 4 en az öğrenci katılımının olduğu sınıftır. Sporcu eğitim merkezlerinde bulunma süresi olarak 3 yıldır bulunanlar yüzde 25,1, 4 yıldır bulunanlar yüzde 26,3 ve 5 yıldır bulunanlar yüzde 22,4 oranlarıyla katılımcıların çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Tablo 4.Cinsiyetin alt boyutlara ilişkin analizi

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	S	F	p
Sözel İletişim Becerisi	Kadın	71	44.64	4.956	-3.29	0.001
	Erkek	434	46.74	5.05		
Sözsüz İletişim Becerisi	Kadın	71	30.3	4.009	-2.566	0.011
	Erkek	434	31.62	4.082		
Dinleme Becerisi	Kadın	71	22.22	2.605	-1.698	0.09
	Erkek	434	22.84	2.935		
Geribildirim Becerisi	Kadın	71	26.34	3.119	-2.805	0.005
	Erkek	434	27.44	3.104		

Sözel iletişim, sözsüz iletişim ve geri bildirimde bulunma becerilerine ilişkin yapılan t testi sonucunda elde edilen p değerleri $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan kişilerin cinsiyetleri bu 3 faktör açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmaktadır. Dinlenme becerisine ait yapılan t testi sonucunda elde edilen $p = 0,09 > \alpha = 0,05$ olduğundan kişilerin cinsiyetleri bu faktör açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamaktadır.

Tablo 5. Yaşın alt boyutlara ilişkin analizi

Alt Boyutlar	Yaş	N	X	S	F	p
Sözel İletişim Becerisi	14	251	46.53	4.305	0.458	0.807
	15	185	46.57	5.832		
	16	50	45.9	5.842		
	17	19	45.47	5.136		
Sözsüz İletişim Becerisi	14	251	31.36	4.006	0.215	0.956
	15	185	31.5	4.177		
	16	50	31.58	4.572		
	17	19	31.16	3.594		
Dinleme Becerisi	14	251	22.67	2.972	0.118	0.988
	15	185	22.81	2.775		
	16	50	22.78	3.164		
	17	19	23.05	2.656		
Geribildirim Becerisi	14	251	27.34	2.958	0.146	0.981

15	185	27.32	3.142
16	50	27.04	3.938
17	19	26.89	3.143

Sözel iletişim, sözsüz iletişim, dinlenme ve geri bildirimde bulunma becerilerine ilişkin yapılan anova testi sonucunda elde edilen p değerleri $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğundan kişilerin yaşları bu faktör açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamaktadır.

Tablo 6. SEM' de bulunma sürelerinin alt boyutlara ilişkin analizi

Alt Boyutlar	SEM	N	X	S	F	p
Sözel İletişim Becerisi	1 Yıl	67	46.85	4.70	0.701	0.671
	2 Yıl	54	46.35	4.51		
	3 Yıl	127	46.16	4.88		
	4 Yıl	133	46.34	4.51		
	5 Yıl	113	46.8	6.41		
	6 - 9 Yıl	11	43.66	3.51		
Sözsüz İletişim Becerisi	1 Yıl	67	31.73	3.95	0.13	0.996
	2 Yıl	54	31.52	3.38		
	3 Yıl	127	31.23	4.27		
	4 Yıl	133	31.36	4.08		
	5 Yıl	113	31.5	4.47		
	6 - 9 Yıl	11	31.5	1.74		
Dinleme Becerisi	1 Yıl	67	23.34	1.95	1.127	0.344
	2 Yıl	54	22.83	2.37		
	3 Yıl	127	22.55	3.03		
	4 Yıl	133	22.64	3.14		
	5 Yıl	113	22.66	3.18		
	6 - 9 Yıl	11	22.69	1.44		
Geribildirim Becerisi	1 Yıl	67	27.48	3.40	0.315	0.947
	2 Yıl	54	2.54	2.52		
	3 Yıl	127	27.08	3.23		
	4 Yıl	133	27.21	2.98		
	5 Yıl	113	27.37	3.40		
	6 - 9 Yıl	11	29.95	1.56		

Sözel iletişim, sözsüz iletişim, dinlenme ve geri bildirimde bulunma becerilerine ilişkin yapılan anova testi sonucunda elde edilen p değerleri $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğundan kişilerin SEM de bulunma süreleri bu faktör açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Antrenörlük mesleği çoğu spor branşında sporcuların bireysel etkinlikleri, gelişim plan ve programları, kabiliyetleri ve müsabaka boyunca sergiledikleri sportif başarı ile ilgilidir. Antrenörlük düzenli icraatlar ve planlı geribildirimler vasıtasıyla sporcuların donanımlarının ilerletilip değerlendirildiği ve önceden belirlenmiş bir

seviyeye getirildiği, çift yönlü ve planlanmış bir süreçtir (Kabadayı, 2010). Bu süreçte kullanılmamış yetenekleri kazandırma, anımsatma yapma, gayret edildiğini fark etme antrenörün iletişimi açısından olumlu bir hava yaratma noktasında çok önemlidir (Gül, 2005).

Antrenörlük mesleğine dair öğrenilmesi gereken en önemli hususlardan bir tanesi sporculara pozitif yaklaşarak olumlu bir iletişim kurmaktır. Esas olarak yapıcı yaklaşım antrenörün görmek istediği tutumların kuvvetlenmesi için mükafata önem verir, yapıcı olmayan yaklaşım ise antrenörün görmek istemediği tutumları yok etmek için yaptırım ve tenkit yolunu seçer. Yapıcı yaklaşım, sporcuların bireysel olarak kendilerine güvenmelerini ve antrenörüne saygı duymalarını sağlar. Bu yapıcı yaklaşım sözlü ve sözsüz mesajlarda yararlanılabilecek bir davranış şeklidir. Bu davranış, anlaşılma arzusunu, diğer kişileri kabullenmeyi ve birbirlerine saygı duymayı sağlar (Anılır,2007).

Bu çalışma, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün koordinesinde 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında 33 ilde bulunan 36 sporcu eğitim merkezinde eğitim gören 505 sporcu öğrencinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Sporcu eğitim merkezlerinde 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında görev yapan 142 antrenörün iletişim becerilerinin sözlü iletişim, sözsüz iletişim, dinleme ve geribildirimde bulunma becerisi olarak belirlenen alt boyutlar açısından değerlendirilerek SEM' lerde eğitim gören sporcu öğrenciler aracılığıyla değerlendirmek amacıyla oluşturulan araştırmanın problemleri araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyet, yaş ve SEM' lerde bulunma süreleri bakımından çözümlenmeye çalışılmıştır. Bulgulara göre araştırmaya katılan sporcu öğrenciler tarafından antrenörlerin iletişim becerileri alt problemler değerlendirmesinde genel ortalama yüksek çıkmıştır (Tablo 6). Alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde elde edilen bulgularla benzer şekilde Abakay (2010) ve Özbey (2019) çalışmalarında da antrenör iletişim beceri düzeyinin ortalama puanının yüksek olduğu görülmüştür. Ancak Kabadayı (2010) yaptığı çalışmada iletişim becerilerinin sporcu algısına göre düşük seviyede bulunduğu görülmüştür.

Araştırma grubunun % 85,6'sını oluşturan erkek sporcu öğrenciler ile % 14,3'ünü oluşturan kadın sporcu öğrencilerin, antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeyleriyle ilgili bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan erkek sporcu öğrenciler (n=434) ile kadın sporcu-öğrenciler (n= 71) arasında antrenörlerin sözel iletişim becerileri, sözsüz iletişim becerileri ve geri bildirimde bulunma becerilerini değerlendirme düzeylerinde bir farklılık bulunurken ($p<0,05$); dinleme

becerilerini değerlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p < 0,05$) (Tablo 3). Bu durum, araştırmaya katılan erkek ve kadın sporcu-öğrencilerin, antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmede sözel iletişim becerileri, sözsüz iletişim becerileri ve geri bildirimde bulunma becerileri boyutunda verilen ifadelerle ilişkin farklı görüş bildirdikleri ancak dinleme becerileri boyutunda verilen ifadelerle ise benzer görüş bildirdiklerini göstermektedir.

Alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde; elde edilen bulguların aksine Karademir (2016) ve Tepeköylü, Öztürk ve Soytürk (2019) araştırmalarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark olduğunu ve kadın sporcular antrenörlerinin iletişim beceri düzeylerini erkeklere göre daha yüksek bulduğu görülmektedir. Yine Özbey (2019) Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim beceri düzeylerinin değerlendirdiği çalışmasında kadın sporcuların erkek sporculara oranla antrenörlerinin iletişim beceri düzeylerini daha yüksek bulduğu görülmektedir. Antrenörün sporcuları güdülemesinde, liderlik davranışları göstermesinde, sporcuların problemlerini giderme ve onları inandığı yöne yönlendirmesinde sözel iletişim becerileri oldukça önemlidir. Antrenörler sporculara tesir etmek istiyorlarsa bu iletişim becerilerini doğru bir şekilde yerine getirmeleri gerekmektedir (Türksoy, 2010). Kişilerarası iletişim becerilerinde faydalanılan unsurlar göz önüne alındığında beden dilinin, tonlama ve kullanılan sözcüklerden daha önemli olduğu ifade edilmiştir. Aktif bir sporcu antrenör iletişiminde sözsüz iletişimin işleminin önemi vurgulanmıştır (Yılmaz, 2008).

Genel literatür taramasında da kadınların erkeklere oranla iletişim kurma becerilerinin daha yüksek olduğu yine günlük hayatlarında erkeklere oranla çok daha fazla iletişim içerisinde oldukları görülmektedir. Bu durumda antrenörlerin kadın sporcular ile karşılıklı iletişimlerinde erkeklere oranla daha düşük düzeyde dönüt aldıkları görülmektedir. Araştırma grubunun % 49,7'sini oluşturan 14 yaş; %36,6'sını oluşturan 15 yaş; %9,9'unu oluşturan 16 yaş ve % 3,8'ini oluşturan 17 yaş grubu sporcu öğrenciler arasında antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeylerine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde ise, sporcu öğrencilerin yaş grupları bakımından antrenörlerin sözel iletişim, sözsüz iletişim, dinleme ve geri bildirimde bulunma becerileri boyutları açısından iletişim becerilerini değerlendirme düzeyleri benzer bulunmuştur ($p > 0,05$) (Tablo 4). Bu durum araştırmaya katılan 14, 15, 16 ve 17 yaş gruplarındaki sporcu-öğrencilerin, antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmede benzer cevaplar verdiklerini göstermektedir.

Alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde elde edilen sonuçlara benzer şekilde çalışmaların bulunduğu (Kandemir, 2016; Özbey, 2019; Sunay ve ark., 2017; Yaşar ve Sunay, 2018) ve araştırma sonuçlarına göre sporcuların yaş değişkenine göre antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Bunun yanı sıra Ceyhun ve Malkoç (2015) tarafından yapılan araştırmaya göre spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri yaş değişkenine göre incelenmiş ve anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Araştırma grubunun sporcu eğitim merkezlerinde aldıkları eğitim süreleri bakımından antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeylerine ilişkin bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin, antrenörlerin sözel iletişim, sözsüz iletişim, dinleme ve geri bildirimde bulunma becerileri boyutları açısından değerlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 5). Bu durum, SEM'lerde 1 ila 9 yıldır eğitim alan sporcu öğrencilerin, antrenörleri değerlendirme düzeylerinin sözel iletişim, sözsüz iletişim, dinleme ve geribildirimde bulunma becerileri açısından benzer olduğunu göstermektedir. Sporcuların merkezlerde aldıkları eğitim süreleri bakımından antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirme düzeylerinin genel ortalaması incelendiğinde yıllara göre ortalamanın düştüğü görülmektedir. Bu durum; merkezlerde eğitim gören sporcuların eğitim gördükleri süre arttıkça antrenörleri ile olan iletişim seviyelerinin olumsuz yönde etkilendiği şeklinde değerlendirilebilir.

Araştırma grubunun antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmek amacıyla verilen ifadelerle ilişkin elde edilen görüşler sonucunda, sporcuların cinsiyetlerine göre anlamlı farklılığın bulunduğu, yaş ile sporcu eğitim merkezlerinde kalma sürelerine göre anlamlı farkın olmadığı ve genel olarak antrenörlerin iletişim becerilerinin etkili düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sporcu eğitim merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim becerilerini değerlendirmeye yönelik hazırlanan bu araştırma sonucu elde edilen literatür taraması ve bulgular doğrultusunda mevcut duruma yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

- Antrenörlerin iletişim becerilerinin etkili kullanılması antrenörlük sürecinde yer alan bütün faktörleri olumlu yönde etkilediği genellemesi dikkate alındığında sporcu öğrencilerin kendi antrenörlerinin iletişim becerilerini iyi düzeyde algılamaları Türk sporu adına olumlu olduğu söylenebilir,

- Sporcular için rol model olarak görülen antrenörler için iletişim becerilerini geliştirecek eğitim seminerleri düzenlenerek bu konu hakkında farkındalık sağlanıp daha bilinçli olmaları sağlanabilir,
- Sporcu eğitim merkezlerinde görev yapan antrenörlerin bu bulgular doğrultusunda sporcularını dinleme ve geribildirimde bulunma becerilerinde daha duyarlı davranmaları gerektiği söylenebilir,
- Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinesinde ya da spor federasyonlarının açtıkları antrenörlük kurslarına, antrenörlük mesleğine özgü iletişim becerileri eğitiminin müfredata eklenerek yer alması sağlanabilir,
- Türkiye'deki antrenör kaynağının büyük çoğunluğunu sağlayan beden eğitimi ve spor yüksek öğrenimi veren okulların tüm bölümlerine iletişim becerileri dersleri teorik ve uygulamalı olarak yer verilebilir,

Araştırmanın sonuçlarının kıyaslanması açısından Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesindeki benzer yapı olan Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim becerileri hakkında çalışma yapılarak mevcut sonuçlar kıyaslanabilir.

Kaynaklar

- Abakay, U, Kuru E. (2009). Coach Communication Scale in Football A Study of Validity And Reliability. *Ovidius University Annals Series Physical Education And Sport, Science Movement And Health*, 183-186, 9(1).
- Abakay, U. (2010). Futbolcu- Antrenör İletişiminin Farklı Statülerdeki Futbolcuların Başarı Motivasyonu İlişkisi. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı.
- Anılır M. (2007). Basketbol Antrenörlerinin Metaprogramları İle Sporcuları Tarafından Algılanılan Liderlik Nitelikleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Büyükonat T. (1998). Başarılı Antrenörlük, 1.Baskı, İstanbul, Beyaz Yayıncılık, 12-44.
- Büyükoztürk, Ş, Kılıç-Çakmak, Ebru, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Ceyhun, S, Malkoç N. (2015). Communication skills levels of Karabük University School of Physical Education and Sports students. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1296-1304. DOI: 10.24289/ijsser.279138.
- Donuk, B. (2007). *Liderlik ve Spor*, İstanbul, Ötüken Yayınları.
- Erdoğan, B.S. (2011). Türkiye'deki Antrenör Eğitiminin İlkesel Ve Yapısal Problemlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Gül, G. (2005). *Çocuklar ve Spor*, 1. Baskı, Ankara, Bağırhan Yayinevi, s.42.
- İnal, A.N. (2004). *Futbolda Eğitim Öğretim*, Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kabadayı, Ş. (2010). Hentbol Antrenörlerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi (Hentbol Süper Lig Örneği), Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Kandemir, D. (2017). Elazığ İlinde Farklı Bireysel Spor Dallarında Görev Yapan Antrenörlerin Liderlik Tarzlarının İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Konya.
- Karademir, T, Türkçapar Ü. (2016). Bireysel ve takım sporcularında iletişim becerilerinin incelenmesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4):67-80.
- Kartal, S.K, Dirlik M.E. (2016). Geçerlik Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Güvenirlikte En Çok Tercih Edilen Yöntem: Cronbach Alfa Katsayısı, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1865-1879.
- Karslıoğlu, A. (2016). İçinde Yer Alanlar Ve Yer Almak İsteyenler İçin Futbolda Mantalite, Bayburt, Yağız Yayınları.
- Kazan, H. (2019). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Mevzuat, Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliği (2010) web page: <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.aspx?MevzuatKod=7.5.13750&Mevzuatliski=0&sourceXmlSearch=SPORCU%20E> (13.04.2020).
- Mutlu, O, Akoğlu E, Şentürk E, Ağılonu A, Özbey Ö. (2019). Antrenör Adaylarının İletişim ve Liderlik Becerilerinin İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 167-177.
- Mollaoğulları, H, Doğan D. (2019). Spor Genel Müdürlüğüne Bağlı Sporcu Eğitim Merkezlerinde Yürütülen Yönetimsel Uygulamaların Merkez Müdürleri ve Antrenörleri Açısından Değerlendirilmesi, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt/ Volume 20,45.

- Özbey, Ö. (2019). Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde Görev Yapan Antrenörlerin Liderlik ve İletişim Beceri Düzeylerinin Sporcular Tarafından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Programı, Ankara.
- Özbey, Ö, Akoğlu E, Polat E. (2019). Sporda Sürdürülebilir Başarı İçin Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyetlerinin İncelenmesi, *International Journal of Social Science Research*, 8(2), 42-59.
- Sunay, H, Cengiz R, Yaşar O.M. (2017). Investigation of the Communication Skills Levels of Football Trainers According to University Football Team Sports' Perceptions. *IOSR Journal of Sports and Physical Education (IOSR-JSPE)* (4), 1. e-ISSN: 2347-6737, ISSN: 2347-6745
- Tepeköylü Ö, Soytürk M. (2019). Sporcu algılarına göre antrenör iletişim becerileri, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1): 587-594.
- Tuncel, F. (2007). Antrenörlük ve Antrenman, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Türksoy, A. (2010). Futbolda Liderlik ve Antrenörlük, Ankara, Nobel Yayın.
- Ulukan, H. (2012). İletişim Becerilerinin Takım Ve Bireysel Sporculara Olan Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.
- Yaşar, O.M. & Sunay H. (2018). Futbol antrenörlerinin iş doyumlarının ve örgütsel bağlılıklarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 952-969.
- Yetim, A, Cengiz R. (2010). İletişim Ve Spor, Ankara, Berikan Yayımevi.
- Yılmaz, İ. (2008). Sporcu Algıları Çerçevesinde Farklı Spor Branşlarındaki Antrenörlerin Liderlik Davranış Analizleri Ve İletişim Beceri Düzeyleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.